

OPINIE PRIVIND PUNEREA ÎN EXECUTARE A MANDATULUI DE SUPRAVEGHERE TEHNIC

Dr. Doru Ioan Cristescu

Ținând seama de actualele discuții determinate de publicarea în Monitorul Oficial a *Deciziei Curții Constituționale a României nr. 51/16.02.2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. 1 din Codul de procedură penală*, reiterez opiniile expuse pe larg în lucrarea autorilor Doru Ioan Cristescu și Victor Cătălin Enescu, „PROLEGOMENE PRIVIND ADMINISTRAREA ȘI EXPERTIZAREA PROBELOR MULTIMEDIA”, Ed. Solness, Timișoara, 2013, ISBN 978 – 973 -729 – 378 – 7, citând, în *prima facie*, din capitolul Concluzii, p. 207 – 209:

„Starea de fapt actuală în ce privește punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic emis de judecătorul de drepturi și libertăți de către un organ (instituție) al /a administrației publice, din puterea executivă deci – S.R.I., printr-o entitate din subordine și pe care o administrează, respectiv C.N.I.C. -, interferează cu cea a organelor judiciare și executivă și din sfera puterii judecătorești, fiind în cadrul procesului penal activitatea judiciară este efectuată de organele judiciare, iar pe de altă parte operațiunea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor unui subiect procesual principal ori a unei părți a unui proces penal reprezintă o activitate eminentă judiciară, fiind inclusă în ceea ce se numește administrarea probatoriului.

Același organ (instituție) din sfera puterii executive dobândește întâietate și preeminență în ce privește obținerea informațiilor, ce rezultă din activitatea de supraveghere tehnică, a căror beneficiar legitim și în același timp titular este organul judiciar, neexistând un control judiciar în legătură cu ceea ce se întâmplă cu informațiile astfel obținute.

Controlul parlamentar asupra serviciului de informații nu satisface și nu poate înlocui controlul jurisdicțional în ceea ce privește aspectele în discuție.

Exploatarea și valorificarea informațiilor obținute ca urmare a punerii în executare a unui mandat de supraveghere tehnic în cauze penale – altele decât cele privind infracțiuni contra securității naționale și de terorism – de către S.R.I. devine un apanaj al acestui serviciu, oricând dorește în orice scop apreciază, fără a se putea fi supuse unui control jurisdicțional sau al societății civile.

Practic, prin activitățile de supraveghere tehnică din cadrul unor procese penale și prin modalitățile de punere în practică a acestora S.R.I. monitorizează un număr apreciabil de persoane (*pe lângă subiectul pentru care s-a autorizat supravegherea și pe interlocutorii acestora*), exercitând o supraveghere generală a comunicațiilor acestora atât pentru situații faptice care intră în sfera atribuțiilor

instituției (*cele prevăzute de art. 3 din Legea nr. 51 / 1991*), cât și pentru altele care nu au nicio legătură cu acestea (*probleme profesionale, extraprofesionale, de viață privată și intimă*).

O astfel de extensivitate a competenței materiale și funcționale a S.R.I., în atribuțiile exclusive ale puterii judecătorești și a actului de justiție, în general, excede unei societăți democratice, reprezentând efectiv o ingerință în valorile democrației consacrate de CEDO.

Reiterăm opțiunea pentru existența unui Sistem de Interceptare și Înregistrare a Comunicațiilor, care să deservească organele judiciare, ce să funcționeze ca entitate autonomă și independentă, în sprijinul exclusiv și sub controlul justiției, cu scopul de a produce probe destinate fie urmării penale, fie fazei de judecată, în acest context, să fie exclus de la orice formă de clasificare ca secret de stat ori de serviciu, iar în același timp să poată fi accesat pentru verificări și examinări de natură strict științifică, destinate eliminării oricărei suspiciuni în ce privește obținerea, stocarea și manipularea probelor multimedia, prin efectuarea constatrilor tehnico științifice și expertizelor judiciare dispuse de către instanțele de judecată.”

Nu mai este cazul de a evidenția că starea de fapt, care a condus la formularea concluziei și, în același timp, a lansării unei propuneri legislative, a fost și este confirmat pe deplin prin considerentele *Deciziei Curții Constituționale a României nr. 51/16.02.2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. 1 din Codul de procedură penală*.

În *secunda facie*, dintre argumentele care converg către propunerea avansată în Concluzii, citez, în continuare din lucrarea susmenționată, după cum urmează :

I. Paginile 26 – 32 Capitolul I

“ **2.3.2.** Referitor la *punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic*, pentru care erau abilitate procurorul sau organul de cercetare penală și persoanele care erau chemate să dea concurs tehnic la interceptări și înregistrări¹ (*care, de regulă, erau angajați ai serviciilor de informații, cu predilecție S.R.I.*), în noua reglementare sunt indicate ca fiind abilitate să realizeze această activitate:

- 1) procurorul,
- 2) organul de cercetare penală sau

¹ Art. 91² alin. 1 din VCPP.

3) lucratori specializați din cadrul poliției ori

4) alte organe specializate ale statului², adică persoane juridice nenominalizate, poziționate în sistemul organelor statului, probabil în zona puterii executive (*administrația publică*) care, desigur, efectuează prestarea de servicii în discuție, prin proprii angajați – civili sau militari -.

Teoretic, alte organe specializate ale statului în materia interceptării și înregistrării, ar putea fi instituții guvernamentale – din subordinea Ministerului Societăților Informaționale, Ministerului Justiției ș.a. - ori entități autonome și independente cu subordonare la nivelul Parlamentului României³, care să deservească pe orice beneficiar autorizat al unei astfel de operațiuni, legiuitorul oferind o normă în alb, pentru orice situație ce poate fi reglementată în viitor în această materie.⁴

Esențial este împrejurarea că prevederile NCPP nu instituie o exclusivitate în materia punerii în executare a mandatului de supraveghere tehnic doar în favoarea unei anume instituții, cum ar fi, de exemplu S.R.I., desigur atunci când operațiunea tehnică nu este realizată de către organele judiciare nominalizate în textul art. 142 alin. 1 din NCPP, mai puțin ipoteza ultimă.

Interpretând textul art. 142 alin. 1 din NCPP, putem să afirmăm că legiuitorul a avut în vedere și o ordine preferențială atunci când a enumerat subiecții care pun în executare mandatul de supraveghere emis de către judecătorul de drepturi și libertăți, menționând într-o ordine clară și univoc pe procuror, iar dintre cei delegați de către acesta printr-un act de dispoziție, organe din cadrul poliției, fie că este organ de cercetare penală, fie că este lucrător specializat în asemenea probleme, pentru că de abia în final, când operațiunea nu se execută de către polițiști, se poate recurge la serviciile unor alte organe specializate ale statului.

Condițiile, obligatoriu de îndeplinit, pentru persoanele, instituțiile, organele, exceptând procurorul, care realizează punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic constau în aceea de a exista o *dispoziție a procurorului* prin care să fie însărcinate/ți și abilitate/abilitați pentru această activitate și, în cazul altor „*organe ale statului*”, acestea să fie specializate pentru executarea unei operațiuni de supraveghere tehnică, între care și interceptarea comunicațiilor sau a oricărui tip de comunicare.

² Art. 142 alin. 1 din NCPP.

³ În genul Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor, cum există un proiect de lege din anul 2008, abandonat în timpul legislativ. A se vedea, infra, nota de subsol 169.

⁴ Nu este scopul prezentei lucrări nici să rezolve problema în discuție și nici să ofere ipoteze.

2.3.2.1. Anticipând problematica ce urmează a fi tratată infra, S.R.I. - care are în subordine și administrează C.N.I.C.⁵ – este un organ din ramura puterii executive, autoritate autonom administrativă deci, cu atribuții în domeniul securității naționale, specializat în materia informațiilor din interiorul țării, parte componentă a sistemului național de apărare, a cărui activitate este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și controlat de Parlament⁶, iar C.N.I.C. nu este definit ca fiind *un organ de stat*, cu personalitate juridică, autonom și independent, fără vreun fel de subordonare față de instituția militară din care face parte, *specializat în materie* sau chiar dacă este, abilitarea se circumscrie doar atribuțiilor cu care este investit și nu se poate extinde în domeniul procesului penal. În esență, C.N.I.C. este o unitate militară aflată în structura S.R.I. și subordonându-se acestei instituții.

C.N.I.C. poate fi și este un segment specializat în interceptarea comunicațiilor, din activitatea globală cu care este abilitat S.R.I. și poartă denumirea de “*național*”, pentru că are o arie de acoperire națională din perspectiva arealului funcțional și competenței al / a serviciului, nu pentru faptul că ar fi o Autoritate Națională Desemnată pentru Interceptarea Comunicațiilor, ca entitate sau organism autonom, independent și nesubordonat instituțional, administrativ și militar S.R.I., cu competențe și funcționalitate pentru organele de justiție.

Fiind o unitate aflată în subordinea S.R.I., angajații acesteia – civili sau militari – acționează potrivit ordinelor și instrucțiunilor cu caracter militar primite, neavând nici un grad de independență, ceea ce este de natură să nu ofere suficiente și temeinice garanții privind drepturile fundamentale, consacrate de CEDO și constituțional.

Împrejurarea că, atât sub imperiul VCPP, cât și, probabil, sub imperiul NCPP, în virtutea unor protocoale încheiate între S.R.I. și organele judiciare beneficiare ale rezultatului supravegherii tehnice – unitățile de parchet, D.N.A., D.I.I.C.O.T - , punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic (*fosta autorizație de interceptare și înregistrare a comunicațiilor*) se realizează, aproape în exclusivitate de către S.R.I., prin unitatea sa subordonată - C.N.I.C., nu decurge

⁵ Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor.

⁶ Emil – Ioan Moțiu, *Autoritățile Administrative autonome din domeniul siguranței naționale și al mediatizării informațiilor*, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p.136. A se vedea și **art. 1 din Legea nr. 14/1992** (*Serviciul Român de Informații este serviciul organizat de stat specializat în domeniul informațiilor privitoare la securitatea națională a României, parte componentă a sistemului național de apărare, activitatea sa fiind organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării*).

Activitatea Serviciului Român de Informații este controlată de parlament. Anual sau când Parlamentul hotărâște, directorul Serviciului Român de Informații prezintă acestuia rapoarte referitoare la îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului Român de Informații, potrivit legii.

În vederea exercitării controlului concret și permanent, se constituie o comisie comună a celor două Camere.

Organizarea, funcționarea și modalitățile de exercitare a controlului se stabilesc prin hotărâre adoptată de Parlament).

dintr – o prevedere procedural i procesual penal , ci doar din opțiunea luat de către organele judiciare beneficiare a respectivei prest ri de servicii, precum i din preluarea unor prevederi ale unor hot rări secrete emise de C.S.A.T.⁷, având vocația de a reglementa interceptarea și înregistrarea comunicațiilor în folosul exclusiv i pentru domeniul ap r rii naționale și securit ții naționale, care nu pot i nu trebuie s imixtioneze administrarea probelor multimedia în procesul penal.

În esenț , se p streaz prevederile din codul de procedur penal anterior, dar se al tur organelor acolo menționate, ca fiind abilitate legal s efectueze interceptarea i înregistrarea (*al turi de procuror sau organ de cercetare penal*), „alte organe specializate ale statului”.

În acest fel s – a creat, o dat în plus, din lipsa de precizie a textului de lege, posibilitatea ca interceptarea și înregistrarea comunicațiilor s se realizeze i de alte organe decât cele judiciare, între altele un serviciu de informații, cum ar fi S.R.I., de pild , care interfereaz major în acest fel cu activitatea strict judiciar de administrarea probatoriului într – o cauz penal , de i, potrivit legii, serviciilor de informații le este interzis orice fel de activitate de cercetare penal .

Aparent, prin formularea utilizat de legiuitor în sensul c punerea în executare a supravegherii tehnice, din dispoziția procurorului, poate fi realizat i de alte organe specializate ale statului, s – ar acoperi situația criticat atât sub imperiul VCPP, cât i din perspectiva prevederilor incidente ale NCPP⁸ i c situația faptic existent pân la intrarea în vigoare a prevederilor NCPP, în ceea ce prive te executarea efectiv i concret în dosarele penale, a intercept rilor i înregistr rilor comunicațiilor de către S.R.I., a primit o consacrare procedural i procesual penal , f r nici un fel de restricție.

În *primul rând* legiuitorul nu face referire în leg tur cu aspectul în discuție la vreun serviciu de informații, cum ar fi S.R.I., nici în NCPP, nici în Legea nr. 51/1991, cu modific rile i complet rile ulterioare, nici în Legea nr. 14/1992 de i, atunci când a apreciat necesar, a punctat cu exactitate atribuțiile exclusive ale serviciilor de informații cu privire la activitatea de cercetare penal , în legile de organizare și funcționare a acestora⁹ i a fost extrem de exact i univoc atunci când a indicat categoriile de participanți la procesul penal,

⁷Menționate în lucrarea autorilor Adrian Petre, C t lin Grigora , *Înregistr rile audio i audio – video, mijloace de prob în procesul penal. Expertiza judiciar* , Ed. C.H. Beck, Bucure ti, 2010, p.57.

⁸ Mihai Viorel Tudoran, în *Teoria i practica intercept rilor i înregistr rilor audio sau video judiciare* , Ed. Universul Juridic, Biblioteca profesioni tilor, Bucure ti, 2012, p. 143.

⁹Art. 12 din Legea nr. 14/1992

La solicitarea organelor judiciare competente, cadre anume desemnate din Serviciul Român de Informa ii **pot acorda sprijin la realizarea unor activit i de cercetare penal pentru infrac iuni privind securitatea național .**

neenumerând persoane sau organe care funcționează ca o entitate în subordinea S.R.I. și în administrarea acestui serviciu, ci precizând textual doar „*orice alte persoane sau organe prevăzute de lege având anumite drepturi, obligații sau atribuții în procedurile judiciare penale*”¹⁰, în contextul în care S.R.I. – ului îi este interzis imperativ orice activitate de cercetare penală¹¹.

Chiar dacă legiuitorul a avut în vedere existența Hotărârii C.S.A.T. nr. 0068/2002 și Hotărârea C.S.A.T. din 25.03.2008¹², cu certitudine a ținut seama de împrejurarea că hotărârea respectivă nu a făcut referire, expres sau implicit, la împrejurarea că C.N.I.C. poate să aibă calitatea de subiect procesual penal și că va deservi, în exclusivitate organele judiciare, în procesele penale instrumentate, iar pe de altă parte nu a conferit drepturi, obligații sau atribuții în procesul penal acestei entități, în special, și instituției care o administrează și în subordinea căreia se află, în general.

Rățiunea existenței C.N.I.C. poate subzista, ceea ce este esențialmente necesar, în ce privește identificarea riscurilor, vulnerabilităților și amenințărilor la adresa securității naționale, conform reglementărilor stipulate de Legea nr. 51/1991 și Legea nr. 535/2004, care se circumscrie unor activități extrajudiciare, iar în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de Codul Penal, doar în materia infracțiunilor contra securității naționale și de terorism, dar nu se poate amesteca cu procesul penal declanșat și instrumentat pentru celelalte categorii de infracțiuni.

În al doilea rând nu poate fi vorba sub nicio formă de vreo intenție a legiuitorului de a deplasa competența efectivă a unor acte de urmărire penală, constând în administrarea probatoriului în procese penale, prin utilizarea unor procedee probatorii intruzive, de la organele judiciare spre organele ale puterii executive, pentru că ar fi o neconformitate de ordin constituțional, iar pe de altă parte ar intra în coliziune cu exigențele CEDO¹³, sancționabil permanent cu excluderea probelor obținute în condiții de ilegalitate, constând în lipsa de calitate, competență materială și funcțională, în /pentru derularea unui proces penal.

¹⁰ Art. 34 din NCPP.

¹¹ Art. 13 din Legea nr. 14/1992

Organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală, nu pot lua măsură reinerii sau arestării preventive și nici dispune de spații proprii de arest.

¹² Menționate în lucrarea autorilor Adrian Petre, Cătălin Grigora, *Înregistrările audio și audio – video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiza judiciară*, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p.57.

¹³ I.C. Uș, *Considerații pe marginea competenței organelor care efectuează interceptările și înregistrările audio sau video*, în revista „Dreptul”, nr. 6/2008, p. 264 – 266, menționa: “*Garansiile pe care le prezintă procurorii și organele de cercetare penală nu se regăsesc în cazul serviciilor de informații, care sunt organizate și funcționează după norme specifice sistemului național de apărare. Lucrătorii S.R.I. acționează potrivit ordinelor și instrucțiunilor primite și nu au niciun grad de independență și nicio obligație expresă de a veghea la respectarea drepturilor persoanei*”.

În al treilea rând, sintagma de “*alte organe specializate ale statului*” nu înseamnă în mod obligatoriu, exclusiv și necesar C.N.I.C., ci orice entitate statală care are capacitatea funcțională de a efectua operațiunea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor și este desemnat de organul judiciar interesat și autorizat.

Împrejurarea că actualmente monopolul în domeniu este deținut de C.N.I.C. reprezintă doar o situație temporară ceea ce nu înseamnă că aceasta se va perpetua la nesfârșit fie din lipsa de preocupare în materie a sistemului judiciar, fie din intenția de menținere chiar controversată a stării de fapt existente și / sau de persuasiunea și insinuarea S.R.I. în dorința aproape reușită de a obține informații din sistemul judiciar, mai facil și dacă se poate chiar folosindu-se de prerogativele pe care le are, în derularea unui proces penal, numai organele judiciare.

Opțiunea univocă a autorilor prezentei lucrări se îndreaptă către existența unui organism autonom, independent, cu resurse bugetare proprii, care să deservească în exclusivitate sistemul judiciar, cu regulile și normele consacrate ale acestui sistem, în ceea ce privește punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic¹⁴.”

II. Paginile 110 – 115 Capitolul III

“INSTITUȚII ȘI ORGANE ABILITATE CU INTERCEPTAREA ȘI ÎNREGISTRAREA COMUNICAȚIILOR

Secțiunea I

Prevederi legale

¹⁴În legătură cu această problemă au fost exprimate și alte opinii, unele chiar în consens cu cea menționată, cum ar fi, de pildă, opinia fostului director adjunct al INEC, Cătălin Grigora, expusă în articolul „EXCLUSIV - INEC este un pericol public pentru că autentifică falsuri și colaje realizate de DNA! În premier, prezentăm schema de interceptare telefonică!”, din data de 30 ianuarie 2011 07:55, Scris de Adina A. STANCU - R. SAVALIUC, apărut în publicația Lumea Justiției, la rubrica Instituții - Inec-inm, în care, după prezentarea schematică a unei configurații tehnice de interceptare – înregistrare a comunicațiilor, autorul precizează: „Pentru punerea în aplicare a unei astfel de scheme nu sunt necesare costuri suplimentare, dar e nevoie de o modificare legislativă de creare a unui centru național unic de interceptare (subl. n.) care:

- să efectueze exclusiv INTERCEPTAREA comunicațiilor pentru autoritățile statului, fără să aibă și posibilitatea de înregistrare a lor
- să nu desfășoare activități similare SRI și alte activități (filaj, pritrundere în secret, desfacerea corespondenței etc.)
- să preia cu ușurință atribuțiile SRI de interceptare din prezent
- să preia personalul SRI de specialitate cu aceleași drepturi salariale din prezent, plus un eventual spor suplimentar”.

Instituțiile și organele abilitate (autorizate) legal de a deține și folosi mijloacele adecvate pentru verificarea, prelucrarea și stocarea informațiilor, în condițiile legii, sunt:

- 1) Serviciul Român de Informații (*art. 8 din Legea nr. 14 / 1992*),
- 2) Ministerul Afacerilor Interne, prin:
 - Direcția Generală de Informații și Protecție Internă (*art. 3 lit. b, pct. 2 din O.U.G. nr. 30 /2007*),
 - Direcția Generală Anticorupție (*art. 3 lit. b, pct. 16 din O.U.G. nr. 30 /2007*)
 - Direcția Generală de Combatere a Criminalității Organizate (*art. 10 alin. 3 și 4 din O.U.G. nr. 30 /2007*),
- 3) Serviciul de Informații Externe (*art. 10 alin. 1 din Legea nr. 1/1998, cu modificările și completările ulterioare: “Serviciul de Informații Externe este autorizat să folosească persoane juridice sub acoperire, înființate în condițiile legii, să utilizeze metode specifice, să creeze și să dețină mijloace adecvate pentru obținerea, verificarea, protecția, evaluarea, valorificarea și stocarea datelor și informațiilor referitoare la siguranța națională”*),
- 4) Ministerul Apărării Naționale, prin Direcția Generală de Informații a Apărării (*art. 13 din Legea nr. 346/2006*),
- 5) Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin:
 - Direcția Națională Anticorupție (*art. 15¹ din O.U.G. nr. 43 /2002, cu modificările și completările ulterioare*)
 - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (*art. 15 din Legea nr. 508 / 2004, cu modificările și completările ulterioare*).

Secțiunea a 2 – a

Centrul Național de interceptarea Comunicațiilor

Centrul Național de Interceptarea Comunicațiilor (C.N.I.C.), a fost înființat printr-o Hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării¹⁵

¹⁵Prin **Hotărârea nr. 0068 /2002 a C.S.A.T.** a fost conferit dreptul instituțiilor, care sunt autorizate legal de a deține și folosi mijloacele adecvate pentru verificarea, prelucrarea și stocarea informațiilor, în condițiile legii, de

(C.S.A.T.), funcționează în subordinea și administrarea Serviciului Român de Informații și „operează cu un sistem ce are acoperire național și asigură, în condițiile legii, preluarea traficului oricărui agent calificat în exploatarea unei rețele sau furnizarea de servicii de telecomunicații autorizate”¹⁶.

În temeiul Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Serviciul Român de Informații și – a arogat atât calitatea de Autoritate Națională în materie de interceptarea comunicațiilor, cât și competența materială exclusivă în ce privește operațiunea tehnică de interceptarea comunicațiilor telefonice:

„Referitor la relațiile din mass media în legătură cu interceptările comunicațiilor telefonice, Biroul de Presă al Serviciului Român de Informații este împuternicit să comunice următoarele:

SRI acționează consecvent pentru respectarea și aplicarea cu strictețe a legislației în vigoare pentru obținerea și punerea în aplicare a autorizațiilor legale de interceptare a comunicațiilor, aspect relevat și cu prilejul controalelor realizate de către Comisia Parlamentară de Control a Activității Serviciului Român de Informații.

1. Reiterăm faptul că, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare, SRI este autoritatea națională în materia interceptării comunicațiilor telefonice, sens în care celelalte instituții invocate (Direcția Națională Anticorupție, Serviciul de Informații Externe, Direcția Generală de Informații și Protecție Internă din cadrul MIRA și Direcția de Combatere a Crimei Organizate din IGPR), după obținerea autorizațiilor legale pentru interceptarea comunicațiilor, se adresează serviciului nostru pentru punerea în aplicare a acestora.
2. Instituțiile menționate dețin echipamente tehnice cu ajutorul cărora pot realiza activități de preluare a fișierelor audio de la SRI și transformarea în fișiere scrise (redarea semnalului audio). În cazul Direcției Naționale Anticorupție, operațiunea tehnică de preluare se realizează începând cu data de 01.03.2006, la solicitarea expresă a acestei instituții, în baza Protocolului încheiat la 02.03.2004.

Echipamentele respective nu permit punerea în aplicare a autorizațiilor legale pentru interceptarea comunicațiilor telefonice (realizarea propriu-zisă a interceptărilor), operațiune tehnică aflată în competența SRI.

a avea acces la traficul integral al comunicărilor prin realizarea de conexiuni tip intranet între sediile acestora și sediul autorității naționale. Hotărârea în discuție are caracter clasificat și nu a fost publicat, considerent pentru care considerăm că nu poate fi invocat într-un proces penal, conform Adrian Petre, Cătălin Grigora, Înregistrările audio și audio – video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiză judiciară, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 57 și M.V. Tudoran, Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor audio sau video judiciare, Ed. Universul Juridic, Biblioteca profesioniștilor, București, 2012, p.140.

¹⁶Adrian Petre, Cătălin Grigora, Înregistrările audio și audio – video, mijloace de probă în procesul penal. Expertiză judiciară, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 57.

3. *Menționăm, de asemenea, că SRI nu deține date cu privire la dotările tehnice cu capacități de interceptare a comunicațiilor telefonice, aflate în posesia instituțiilor menționate.*¹⁷

Urmare a Hotărârii C.S.A.T. din 25.03.2008, a fost emisă Decizia nr. 258 din 27.03.2008 a Președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații, prin care s-a statuat obligația punerii la dispoziția C.N.I.C. a serverelor de management administrate de furnizorii de telefonie, fixe și mobile:

„3.8.4. Furnizorul de servicii de comunicații electronice va pune la dispoziția autorității naționale în materia interceptării comunicațiilor, desemnat potrivit reglementărilor legale în vigoare, serverele de management al interceptării în consolele de administrare și operare pe care le are în vedere asigurării funcției de interceptare legală a comunicațiilor ; 3.8.5. Furnizorul de servicii de comunicații electronice are obligația de a acorda sprijin tehnic autorității naționale în materia interceptării comunicațiilor, în vederea realizării atribuțiilor revăzute în domeniul, în cooperarea cu această autoritate pentru punerea în aplicare a criteriilor de securizare și auditarea sistemului național de interceptare a comunicațiilor, elaborate de aceasta.

3.8.6. Furnizorul de servicii de comunicații electronice are obligația de a lua toate măsurile tehnice necesare în vederea punerii în executare a autorizațiilor sau mandatelor de interceptare a comunicațiilor remise potrivit legii.”

2.1. *Hotărârea C.S.A.T. nr. 0068 / 2002 și cea din data de 25.03.2008 nu au fost și nu sunt armonizate cu prevederile VCPP și NCPP, în ceea ce privește interceptarea și înregistrarea comunicațiilor, autorizate potrivit prevederilor codului de procedură penală și al celor beneficiar este organul de urmărire penală, prin prevederile respectivei Hotărâri a C.S.A.T., instituindu-se un regim comun, în ceea ce privește activitatea de supraveghere tehnică, atât pentru activitatea extrajudiciară derulată de serviciile de informații pentru realizarea securității naționale, cât și pentru activitatea judiciară destinată administrării probatoriului în cauze penale, întrucât operațiunea tehnică de punere în executare a mandatului de securitate națională, emis în temeiul prevederilor art. 12¹ - 12¹⁰ din Legea nr. 51 /1991, cu modificările și completările ulterioare, precum și a mandatului de supraveghere tehnică emis potrivit prevederilor NCPP¹⁸ este realizat de aceeași Autoritate Națională, respectiv C.N.I.C., administrat de S.R.I., care este o instituție din afara sistemului judiciar.*

¹⁷www.sri.ro / Precizare privind interceptarea comunicațiilor telefonice, accesat la 10.10.2013.

¹⁸Art. 142 din NCPP.

Analizând forța juridică a Hotărârii nr. 0068/2002 a C.S.A.T., din perspectiva opozabilității acesteia în fața organelor judiciare, rezultă următoarele:

- Hotărârea în discuție are caracter clasificat și nu este publicată în Monitorul Oficial, în acest fel nefiind opozabil altor instituții, organe sau persoane fizice, decât, eventual, aceluia la care se referă în mod explicit în care este adresată,
- C.S.A.T. organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională, participarea la menținerea securității internaționale și la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară, precum și la acțiuni de menținere sau de restabilire a păcii¹⁹, deci nu are nici un fel de atribuții în ce privește sistemul judiciar, în general, și procesul penal, în special,
- C.S.A.T. este autoritatea administrativă autonomă investită, potrivit Constituției, cu organizarea și coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și siguranța națională.

Fiind autoritate administrativă nu se poate insinua în nici un mod în activitatea de urmărire penală sau judecătorească, limitele competențelor sale fiind clar delimitate de apărarea țării și siguranța națională.

- În exercitarea atribuțiilor ce – i revin C. S. A.T. emite hotărâri, potrivit legii, care sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice la care se referă. Acestea răspund, în condițiile legii, de măsurile luate pentru punerea lor în aplicare²⁰.

Nu avem cunoștință că Hotărârea C.S.A.T. nr. 0068/2008 sau cea din 25 martie 2008 s-a referit la vreă instituție sau organ din sistemul judiciar și, cu atât mai puțin la subiecții oficiali – organele judiciare – (*participanții în procesul penal*)²¹ ai procesului penal, după cum nici despre faptul că a impus în vreun fel ca activitatea de urmărire penală privind interceptarea și înregistrarea comunicațiilor să se realizeze în exclusivitate prin C.N.I.C., întrucât hotărârea nu a fost făcută publică, pe cale de consecință nu este opozabilă organelor judiciare, decât în măsura în care acestea acceptă dispozițiile acesteia ori ar avea un alt prestator de servicii din cadrul “*altor organe ale statului*”, pentru activitatea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor.

- Hotărârea în discuție este în mod cert, prin efectul prevederilor pe care le conține, obligatorie pentru activitățile care privesc apărarea țării și siguranța națională și, în mod evident, pentru instituțiile și organele care desfășoară aceste activități.

¹⁹Art. 119 din Constituția României.

²⁰art. 3 din Legea nr. 415/2002, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

²¹Art. 29 – 34 din NCPP.

Din această perspectivă, pentru prevenirea, descoperirea și documentarea riscurilor, vulnerabilităților și amenințărilor la adresa securității naționale, așa cum acestea sunt enumerate în art. 3 din Legea nr. 51/1991, cu modificările și completările ulterioare, precum și în cazul infracțiunilor contra securității naționale și acte de terorism, prevederile hotărârii în discuție se interferează cu activitățile de administrarea probatoriului în procesele penale ce au acest obiect, ceea ce face opozabile prevederile sale, respectiv utilizarea în mod exclusiv ca prestator de servicii pentru interceptarea și înregistrarea comunicațiilor, C.N.I.C.

Conchidem că Hotărârile nr. 0068/2002 și cea din 25 martie 2008 nu au și nu pot avea un caracter obligatoriu față de organele judiciare, din acest punct de vedere forța sa juridică nefiind opozabilă organelor judiciare, care au opțiunea de a recurge și la alți prestatori de servicii care sunt, potrivit legii, „*alte organe specializate ale statului*”.

Starea de fapt existentă în prezent nu este determinată de prevederile legale, ci de monopolul instaurat de S.R.I. în ce privește interceptarea și înregistrarea comunicațiilor asociat cu lipsa de diligență a puterii legislative și a puterii judecătorești de a reglementa situația dincolo de orice îndoială rezonabilă, dar perpetuarea ei este de natură să perturbe grav atât activitatea judiciară, cu deosebire în procesul penal, cât și activitatea expertală destinată stabilirii și verificării integralității, acurateții și autenticității probelor multimedia.”

III. Paginile 116 – 126, Capitolul III

“ 2.2.1. Activitatea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță, accesul într-un sistem informatic, supravegherea video, audio sau prin fotografiere, localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice, obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane reprezintă metode speciale de supraveghere (*supraveghere tehnică*), sunt procedee probatorii prevăzute de NCPP, destinate administrării probatoriului în cauze penale instrumentate de organele judiciare, constituind, prin excelență, acte de urmărire penală, supuse unui cadru procedural și procesual bine conturat.

Utilizarea acestor metode de supraveghere, în alte condiții, în alte scopuri și de către alte persoane sau instituții, în afara cadrului legal instituit, au vocația de a se circumscrie elementelor constitutive ale unor infracțiuni²².

Punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic emis de judecătorul de drepturi și libertăți, executarea efectivă a supravegherii tehnice cade, potrivit prevederilor art. 142 din NCPP, în sarcina procurorului, iar acesta, la rândul său, poate dispune ca activitățile respective să fie efectuate de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției ori de alte organe specializate. (art. 142 alin. 1 din NCPP)

Din textul legii rezultă în mod evident că titularul activității de supraveghere tehnic, atunci când este autorizat de judecătorul de drepturi și libertăți competent este procurorul și nici o altă instituție sau persoană.

Mențiunea din finalul textului de lege invocate, referitoare la posibilitatea ca și alte organe specializate să poată fi desemnate de către procuror cu punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnic, constituie, în aprecierea noastră, o excepție și nu o regulă și în niciun caz nu poate să reprezinte regula în materie.

Organele judiciare, mai precis organele de urmărire penală, nu pot invoca imposibilitatea punerii în executare a mandatului de supraveghere tehnic, atât timp cât, prin prevederile legale le este permis deținerea unor echipamente și logistica destinate acestui scop, fiind de atribuția manageriatului instituțiilor dotarea adecvată, care să permită executarea activităților prevăzute de codul de procedură penală, ce le incumbă în exclusivitate.

Inexistența niciunui impediment legal pentru organele judiciare de a deține mijloacele necesare pentru executarea propriu-zisă și efectivă a interceptărilor și înregistrărilor convorbirilor, comunicărilor și conversațiilor, iar pe de altă parte *“natura fundamental diferită a organelor de urmărire penală față de cea a serviciului de informații, sub aspectul respectării garanțiilor individuale într-o societate democratică”*²³ asociat cu neкомпetența materială și funcțională a serviciilor de informații de a efectua orice fel de acte de urmărire penală, cum sunt și cele privind interceptarea și înregistrarea judiciară a comunicațiilor sunt elemente determinante care converg către singura concluzie ce se impune, și anume cea de neimplicare în niciun fel în activitatea de administrarea

²²Art. 226 din NCP, violarea vieții private, art. 277 din NCP, compromiterea intereselor justiției, art. 21 din Legea nr. 51/1991, cu modificările și completările ulterioare.

²³M.V. Tudoran, *Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor audio sau video judiciare*, Ed. Universul Juridic, Biblioteca profesioniștilor, București, 2012, p. 141.

probatoriului în faza de urmărire penală și, în general, în procesul penal, a unui serviciu de informații²⁴.

Se desprinde fără niciun fel de echivoc împrejurarea că, în niciun caz, un serviciu de informații care, prin prevederile legale imperative stipulate în propria lege de organizare și funcționare, îi este interzis imperativ orice fel de activitate de cercetare penală²⁵, nu este îndrituit să pună în executare un mandat de supraveghere și, cu atât mai puțin, să pună în executare supravegherea tehnică autorizată de judecătorul de drepturi și libertăți competent, ce constituie acte de cercetare penală.

Atunci când autorizarea interceptării și înregistrării comunicațiilor unei persoane a fost emisă de către judecătorul de drepturi și libertăți competent, potrivit prevederilor generale ale codului de procedură penală²⁶, împrejurare în care respectarea prevederilor legale (*referitoare la realizarea copiilor sau duplicatelor înregistrării originale pe suporturi de memorie externă, la selectarea și redarea în formă scrisă a comunicărilor, la certificarea pentru autenticitate a proceselor verbale de redare în formă scrisă a convorbirilor interceptate și înregistrate, prestarea suporturilor pe care se află stocate respectivele comunicații ș.a.*) incumbă organelor de urmărire penală, care le utilizează, și această activitate este supusă controlului jurisdicțional al organelor judiciare – procuror în faza de urmărire penală, respectiv instanță de judecată în faza de judecată -, nu își are locul ingerința constând în efectuarea, chiar secvențial, a unor asemenea activități de către un serviciu de informații, prin angajarea acestuia.

2.2.2. În situațiile în care autorizarea interceptării și înregistrării comunicațiilor unei persoane a fost dată în baza unui mandat de securitate național emis de către I.C.C.J., pentru existența situațiilor de risc, vulnerabilitate sau amenințare la adresa securității naționale²⁷, activitatea pentru realizarea securității naționale incumbă în exclusivitate serviciilor de informații, astfel că, întreaga problemă privind rezultatele interceptării și înregistrării (*stocarea datelor informatice, realizarea copiilor sau duplicatelor înregistrării originale pe suporturi de memorie externă, redarea în formă scrisă se realizează de către lucrătorii desemnați din cadrul respectivului serviciu de informații ș.a.*), precum și modul

²⁴ În același sens, a se vedea și I.C. Uș, *Considerații pe marginea competenței organelor care efectuează interceptările și înregistrările audio sau video*, în revista „Dreptul”, nr. 6/2008, p. 262 – 267.

²⁵ Conform prevederilor art. 13 din Legea nr. 14/1992, organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală, nu pot lua măsuri de înțineri sau arestări preventive și nici dispune de spații proprii de arest.

²⁶ Art. 141 – 146 din NCPP.

²⁷ Potrivit prevederilor art. 12 și urm. din Legea nr. 51 / 1991, cu modificările și completările ulterioare.

de valorificare sunt în sarcina acestora, împrejuriri care exced atribuțiilor organelor judiciare.

2.3. Activitatea derulată în cadrul C.N.I.C., mijloacele tehnice folosite și metodele științifice aplicate, operațiunile tehnice întreprinse au un regim clasificat secret de stat, prin efectul legii²⁸, deși rezultatul acestora – cel puțin în ceea ce privește supravegherea tehnică autorizată într – un proces penal de către judecătorul de drepturi și libertăți competent material, chiar și pentru alte categorii de infracțiuni decât cele privind securitatea națională și actele de terorism – nu sunt supuse aceluiași regim clasificat.

Rezultatul, deși profitul unui proces penal, operațiunile tehnice de interceptare și înregistrare a comunicațiilor ori a oricărui alt tip de comunicare, executate în cadrul C.N.I.C., au un caracter clasificat și își păstrează acest caracter pe tot parcursul unui proces penal dat, împrejurare ce derivă din regulamentele proprii S.R.I., instituție din afara sistemului judiciar, care administrează și în subordinea căreia se află, potrivit unei prevederi extraprocetuale și extraprocedurale penale (*Hotărârea C.S.A.T.*) entitatea care pune în executare mandatul emis de către un magistrat – judecătorul de drepturi și libertăți -, deci un act în exclusivitate judiciară și ale cărui rezultate profit sau ar trebui să profite, în exclusivitate, unui proces penal care, cel puțin, de la un moment dat este eminent public și în care fiecare activitate, deci și cea privind interceptarea și înregistrarea comunicațiilor, în toate formele ei de manifestare – de la prima operațiune până la ultima -, poate și trebuie supus controlului judiciar, pentru a se verifica respectarea principiului loialității și legalității administrației probelor.

Cu alte cuvinte, indiferent că este vorba de interceptări și înregistrări ale comunicațiilor efectuate de către serviciile de informații sau cele abilitate legal, în realizarea propriilor lor activități (*dintre aceste activități cele mai multe exced unui cadru procesual și procedural penal, fiind destinate culegerii de informații pentru realizarea securității naționale, adică având ca obiect riscuri, vulnerabilități și amenințări la adresa securității naționale*), fie că sunt efectuate în baza unei dispoziții legale a unui organ judiciar, respectiv reprezintă o prestare de serviciu legal comandat, o punere în executare a unei autorizații emise de către judecătorul competent, circumscrise unui cadru procesual și procedural

²⁸Potrivit prevederilor art. 17 lit. f (*activitatea de informații desfășurată de autoritățile publice stabilite prin lege pentru apărarea țării și siguranței naționale*) și g (*mijloacele, metodele, tehnica și echipamentul de lucru, precum și sursele de informații specifice, folosite de autoritățile publice care desfășoară activitate de informații*) din Legea nr. 182/2002, cele menționate sunt cuprinse în categoria informațiilor secrete de stat, iar conform art. 45 alin. 1 și din Legea nr. 14/1992,“(1) Documentele interne de orice fel ale Serviciului Român de Informații au caracter de secret de stat, se păstrează în arhiva sa proprie și nu pot fi consultate decât cu aprobarea directorului, în condițiile legii. (2) Documentele, datele și informațiile Serviciului Român de Informații pot deveni publice numai după trecerea unei perioade de 40 de ani de la arhivare.”

penal (*cadru eminentemente procedural și procesual penal*), organele de resort din cadrul S.R.I. dețin exclusivitatea și monopolul operațiunii tehnice de interceptare și înregistrare a convorbirilor telefonice și a celorlalte comunicări ale subiecților ce prezintă interes din acest punct de vedere, precum și beneficiul celui dintâi informat, cu privire la orice fel de element de fapt – public ori privat, ce este necesar și profit procesului penal în curs sau nu -, ce rezultă din monitorizarea tehnică a unui subiect.

Practic, în acest context, organele judiciare – atât cele care devin beneficiare ale unei autorizări pentru interceptare și înregistrare a comunicațiilor unei persoane (*de regulă, organele de urmărire penală*), cât și cele care autorizează o astfel de monitorizare (*de regulă, judecătoria de drepturi și libertăți*) nu au o altă posibilitate de a trimite spre executare autorizația emisă și nici nu se pot folosi de alte metode și mijloace tehnice de supraveghere tehnică, decât cele se află sub controlul și coordonarea S.R.I.

Din aspectele relevate supra mai rezultă și faptul că, în condițiile în care întreaga activitate de interceptare și înregistrare a convorbirilor telefonice și a comunicărilor (corespondenței) electronice, se află sub controlul și coordonarea S.R.I., aceasta este instituția ce ajunge, înainte de beneficiarul informației, la date, indicii, elemente de fapt, *de orice natură – indiferent dacă profit sau este relevant ori nu pentru cauza penală*, în considerația că *reia a fost autorizat interceptarea și înregistrarea comunicărilor unei persoane* -, ce rezultă din respectivele comunicații.

Nu este firesc ca informațiile referitoare la manifestări care se circumscriu infracțiunilor prevăzute în codul penal și în legi speciale să ajungă înaintea organelor judiciare, care au solicitat și obținut mandatul de supraveghere tehnic de la judecătoria de drepturi și libertăți, la o altă instituție care, prin prevederi legale, nu poate desfășura niciun fel de act de cercetare penală, decât în situația în care se află în curs de desfășurare ori s-a consumat o infracțiune contra securității statului.

2.4. Existența stării de fapt decelate supra reflectăm următoarele aspecte:

- un organ (instituție) al /a administrației publice, din puterea executivă de facto – S.R.I., printr-o entitate din subordine și pe care o administrează, respectiv C.N.I.C. -, interferează cu cea a organelor judiciare și executivă din sfera puterii judecătorești, fiind că în cadrul procesului penal activitatea judiciară este efectuată de

organele judiciare²⁹, iar pe de altă parte operațiunea de interceptare și înregistrare a comunicațiilor unui subiect procesual principal ori a unei părți a unui proces penal reprezintă o activitate eminentă judiciară, fiind inclusă în ceea ce se numește administrarea probatoriului

- același organ (instituție) din sfera puterii executive dobândește întâietate și preeminență în ce privește obținerea informațiilor, ce rezultă din activitatea de supraveghere tehnică, a căror beneficiar legitim în același timp titular este organul judiciar, neexistând un control judiciar în legătură cu ceea ce se întâmplă cu informațiile astfel obținute.

Controlul parlamentar asupra serviciului de informații nu satisface și nu poate înlocui controlul jurisdicțional în ceea ce privește aspectele în discuție.

Exploatarea și valorificarea informațiilor obținute ca urmare a punerii în executare a unui mandat de supraveghere tehnică în cauze penale – altele decât cele privind infracțiuni contra securității naționale și de terorism – de către S.R.I. devine un apanaj al acestui serviciu, oricând dorește în orice scop apreciază, fără a se putea fi supuse unui control jurisdicțional sau al societății civile.

Practic, prin activitățile de supraveghere tehnică din cadrul unor procese penale și prin modalitățile de punere în practică a acestora S.R.I. monitorizează un număr apreciabil de persoane (*pe lângă subiectul pentru care s-a autorizat supravegherea și pe interlocutorii acestora*), exercitând o supraveghere generală a comunicațiilor acestora atât pentru situații factice care intră în sfera atribuțiilor instituției (*cele prevăzute de art. 3 din Legea nr. 51 / 1991*), cât și pentru altele care nu au nicio legătură cu acestea (*probleme profesionale, extraprofesionale, de viață privată și intimă*).

O astfel de extensiune a competenței materiale și funcționale a S.R.I., în atribuțiile exclusive ale puterii judecătorești și a actului de justiție, în general, excede unei societăți democratice, reprezentând efectiv o ingerință în valorile democrației consacrate de CEDO.

- întrucât mijloacele tehnice și metodele, precum și întreg lanțul de operațiuni destinate pentru interceptarea și înregistrarea comunicațiilor sunt guvernate de un regim clasificat secret de stat, această stare de fapt se răsfrânge asupra activităților ulterioare – din cadrul procesului penal, care pot fi exercitate în legătură cu probele judiciare obținute din supravegherea tehnică, cum ar fi, de exemplu, expertiza judiciară a probelor digitale, lovindu-se de acest regim clasificat, care nu caracterizează procesul penal, ceea ce constituie un impediment serios și major în derularea unui proces echitabil, așa cum este consacrat de CEDO.

²⁹ Art. 30 din NCPP.

- Raportat la starea de fapt descrisă supra, adică efectuarea unui act de urmărire penală, constând în administrarea procedurii probatorii de supraveghere tehnică, realizat de către o instituție (*un organ al puterii executive*), din afara sistemului judiciar și nementionat printre organele judiciare, dar chiar mai mult, care are interdicție imperativă de a efectua acte de cercetare penală, fără competența materială și funcțională în acest sens, se pune justificat problema constatării nelegalității a probelor obținute în această manieră, devenind incidente prevederile art. 102 alin. 2 din NCPP, referitoare la excluderea probelor obținute ilegal.

2.5. Remedierea situației expuse supra, neconform principiilor dintr-o societate democratică, este posibil prin existența unui **Sistem de Interceptare și Înregistrare a Comunicațiilor**, care să deservească organele judiciare, ce să funcționeze ca *entitate autonomă și independentă*, în sprijinul exclusiv și sub controlul justiției, cu scopul de a produce probe destinate fie urmăririi penale, fie fazei de judecată și, în acest context, să fie exclus de la orice formă de clasificare ca secret de stat ori de serviciu, iar în același timp să poată fi accesat pentru verificări de natură strict științifică, destinate eliminării oricărei suspiciuni în ce privește obținerea, stocarea și manipularea probelor multimedia.

Echipamentele informatice și de comunicații destinate unor astfel de operațiuni reprezintă elemente ale dezvoltării științei în domeniu și nu instrumente oculte, secretizate și inaccesibile, cu atât mai mult cu cât deservește scopului procesului penal de a se afla adevărul, care nu este apanajul numai a unor instituții, ci al justiției în ansamblu, în care un rol, uneori extrem de important îl dețin experții judiciari.

Caracter secret au operațiunile, activitățile și momentele în care se derulează respectivele activități destinate monitorizării prin supraveghere tehnică, persoanele vizate, dar și acestea până la un anumit moment dat și nu permanent și nicidecum aparatura utilizată, care este un mijloc tehnico-științific funcțional prin aplicarea unor metode științifice, ce nu pot avea caracter clasificat, atunci când sunt destinate justiției.

Din punct de vedere legislativ s-a făcut o tentativă a unei altfel de reglementări în ceea ce privește organizarea instituțională a interceptării și înregistrării comunicațiilor (în anul 2007), care a rămas în fază de proiect, fiind abandonat la nivelul Senatului României³⁰.

³⁰ A se vedea site-ul www.cdep.ro/proiecte/2007/000/50/5/cd055_07.pdf, accesat la data de 10.10.2013.

Situația a fost reflectată și în publicația Lumea Justiției, rubrica Dezvăluiri – Anchetă, de luni, 9 august 2010 12:05, în articolul „Autoritatea Națională pentru Interceptarea Comunicațiilor ținută pe tușa Parlamentului de dragul SRI”, autor Voichița Răscănuș, din care reținem următoarele pasaje: „Proiectul de lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor a fost depus la Camera Deputaților, în februarie 2007, inițiativa fiind semnată de 71 de deputați și senatori PNL.

& 3. În cazul în care din activitatea de supraveghere tehnic executat de C.N.I.C., în baza unui mandat de securitate național, emis potrivit prevederilor art. 12⁵ alin. 1 și 2 din Legea nr. 51 /1991, cu modificările și completările ulterioare, destinat obținerii datelor și informațiilor de interes pentru securitatea națională se relevă existența pregătirii sau sârării unei fapte prevăzute de legea penal³¹, acestea sunt reținute în scris și transmise organelor de urmărire penală, potrivit art. 61 din Codul de procedură penală, însoțite de mandatul emis pentru acestea, la care se adaugă propunerea de declasificare, după caz, total sau în extras, potrivit legii, a mandatului.

Convorbirile și/sau comunicările interceptate, redate în scris, și/sau imaginile înregistrate se transmit organelor de urmărire penală în integralitate, însoțite de conținutul digital original al acestora³².

Este situația infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de codul penal și de legi speciale și acte de terorism, pentru a căror prevenire, descoperire, constatare Serviciul Român de Informații are competență materială și funcțională, conferită de prevederile legale.

În cazul acestor categorii de infracțiuni lucrătorii desemnați din cadrul Serviciului Român de Informații au dreptul, obligația și competența materială și desfășurare operațiuni de supraveghere tehnică, cu mijloacele, echipamentele și metodele specific, care au un regim clasificat.

Situația are corespondență și în legislația penală anterioară modificărilor legislative survenite prin intrarea în vigoare a NCPP și a Legii nr. 255/2013, reglementându-se fie în prevederile VCPP, fie a unor legi speciale, respectiv Legea nr. 51/1991, Legea nr. 535/2004, Legea nr. 14/1992³³.

Două luni mai târziu, în aprilie 2007, proiectul de lege a fost votat favorabil de Camera Deputaților și a ajuns la Senat, unde zace de trei ani, fiind pasat între toate comisiile posibile, pentru diferite avize, deși în momentul ajungerii la Senat a fost dispusă procedura de urgență pentru adoptarea lui.

Din 24 mai 2007, de când actul normativ a primit aviz favorabil de la Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Minorități, el a fost uitat, fiind scos de la naftalina abia în data de 2 februarie 2009, când Comisia Juridică din Senat *“a solicitat ca această propunere legislativă să nu mai fie cuprinsă în agenda sa de lucru”*.

După aceasta, proiectul de act normativ a mai stat la sertar aproape un an, până în data de 3 martie 2010, când a fost din nou trimis pentru avize către diverse comisii.

Proiectul a primit avizul favorabil de la Consiliul Legislativ și un aviz nefavorabil de la Comisia Juridică, de disciplină și imunități.

³¹ A se observa că legea se referă la date și informații de interes pentru securitatea națională și nu alte categorii de date și informații care, eventual, ar releva pregătirea ori sârarea oricărui alt gen de infracțiuni, pentru care competența serviciilor de informații nu există.

³² Art. 12⁹ din Legea nr. 51 /1991, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 255/2013.

³³ art. 9 - 11 din Legea nr. 14/1992

Acele de constatare realizate de lucrătorii S.R.I. puteau și pot constitui mijloace de probă, potrivit Legii nr. 14/1992, dar numai în cazul amenințării la adresa securității naționale, așa cum sunt acestea enumerate în art. 3 din Legea nr. 51/1991 și a cauzelor penale având ca obiect infracțiuni contra securității naționale, prevăzute în Codul penal și în legi speciale, precum și actele de terorism – subliniat, respectiv acele categorii de infracțiuni pentru constatarea cărora S.R.I. are competență materială și funcțională, prin ofițeri anume desemnați³⁴.”

Roga se observa următoarele:

1) Hotărârea C.S.A.T. din data de 25.03.2008, cu caracter strict secret, a fost luată și adoptată pe timpul când președintele al C.S.A.T. era fostul președinte Bădescu Traian, care a acceptat și a încurajat monopolul S.R.I. în ceea ce privește interceptarea tuturor categoriilor de comunicații

2) „Proiectul de lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor a fost depus la Camera Deputaților, în februarie 2007, inițiativa fiind semnată de 71 de deputați și senatori PNL.

Două luni mai târziu, în aprilie 2007, proiectul de lege a fost votat favorabil de Camera Deputaților și a ajuns la Senat, unde zace de trei ani, fiind pasat între toate comisiile posibile, pentru diferite avize, deși în momentul ajungerii la Senat a fost dispusă procedura de urgență pentru adoptarea lui. *(a se vedea în acest sens site –ul www.cdep.ro/proiecte/2007/000/50/5/cd055_07.pdf)*

Din 24 mai 2007, de când actul normativ a primit aviz favorabil de la Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Minorități, el a fost uitat, fiind scos de la naftalina abia în data de 2 februarie 2009, când Comisia Juridică din Senat *“a solicitat ca această propunere legislativă să nu mai fie cuprinsă în agenda sa de lucru”*.

După aceasta, proiectul de act normativ a mai stat la sertar aproape un an, până în data de 3 martie 2010, când a fost din nou trimis pentru avize către diverse comisii.

Proiectul a primit avizul favorabil de la Consiliul Legislativ și un aviz nefavorabil de la Comisia Juridică, de disciplină și imunități.

Situația a fost reflectată și în publicația Lumea Justiției, rubrica Dezvăluiri – Anchete, de luni, 9 august 2010 12:05, în articolul „

³⁴A se vedea în acest sens și M. Udrioiu, R. Sîrbu, O. Predescu, *Tehnici speciale de investigare în justiția penală*, Ed. C.H. Beck, București, 2009, p. 198 – 204.

Autoritatea Națională pentru Interceptarea Comunicațiilor ținută pe tu a Parlamentului de dragul SRI” , autor Voichița R SC NU, din care am redat pasajul anterior.

- 3) Simpla inventariere a dosarelor penale instrumentate de D.N.A. în perioada 2005 – 20014, având ca obiect alte infracțiuni decât cele privind securitatea națională și de terorism, iar ca persoane cercetate demnitari ori persoane cu funcții importante fie în sistemul organelor statului, fie din mediul nestatal - societăți comerciale sau companii ori mass media etc - , va evidenția că, cel puțin actele inițiale de urmărire penală, au fost constituite din interceptări și înregistrări – ale comunicațiilor și ambientale –realizate de către S.R.I., fie în baza unor mandate de siguranță națională, deși nu existau indicii rezonabile, date, informații, dincolo de orice îndoială, despre existența unor riscuri, vulnerabilități și amenințări la adresa securității naționale, fie a unor mandate de supraveghere tehnică, acestea din urmă fiind – le trimise spre executare de către organele judiciare.
- 4) Lipsa posibilității de verificare din punct de vedere etnic a înregistrărilor realizate, în condițiile de mai sus, prin expertize tehnice judiciare sau criminalistice, a fost indusă în toată această perioadă instanțelor de judecată, pentru a nu admite această probă relevantă în orice proces penal, împrejurare decelată în paginile lucrării susindicate.
- 5) **Punerea în aplicare a opțiunii pentru existența unui Sistem de Interceptare și Înregistrare a Comunicațiilor este posibil prin transformarea C.N.I.C. – din cadrul S.R.I. – în Autoritatea Națională de Interceptarea și Înregistrarea Comunicațiilor, autoritate autonomă și independentă, cu buget propriu și sub controlul și coordonarea Parlamentului României.**